

MEJE KATASTRSKIH OBČIN IN RIMSKE OSTALINE

BOUNDARIES OF CADASTRAL MUNICIPALITIES AND ROMAN REMAINS

Mihaela Triglav Čekada

1 UVOD

Skozi stoletja so določali meje posesti po topografsko enostavno razpoznavnih elementih, kot so potoki, suhozidne ograje, slemena hribov, poti, ali celo po ruševinah. Današnje meje katastrskih občin so meje nekdanjih posesti povzele in se večinoma ohranile nespremenjene. Mogoče zgodovinarjem in arheologom bolj poznano kot nam geodetom je dejstvo, da meje katastrskih občin ponekod potekajo tudi po rimskih ostalinah, saj so bile nekatere v prostoru nekoč enostavno določljiv mejni element. Namen tega sestavka ni podati popisa vseh mej katastrskih občin, ki potekajo po rimskih ostalinah, ampak le nekaj zanimivih primerov, ki bodo mogoče koga spodbudili, da se bo lotil bolj sistematične geodetske raziskave na to temo.

Meje katastrskih občin temeljijo na predhodno dogovorjenih mejah gosposčin in cerkvenih posesti, ki so jih zapriseženi predstavniki lokalnih mejaških sosesk obhodili in popisali med jožefinsko katastrsko izmero v letih 1785–1789 (Korošec, 1978; Mlakar, 1996). Njihov današnji potek so določili med franciscejsko katastrsko izmero, ki se je pri nas izvajala v obdobju 1818–1825 (Slak et al., 2020; Lisec in Ferlan 2017; Korošec, 1978). Omembe nekaterih delov današnjih katastrskih občinskih mej lahko zasledimo že v posameznih zapisih iz urbarjev iz 16. stoletju (Triglav Čekada, Rože in Škafar, 2022). Ponekod na mejah katastrskih občin stojijo tudi večji mejniki, ki so nekateri najkasneje med franciscejsko katastrsko izmero dobili tudi dodatno vlogo trigonometrične točke. Na takih lokacijah so se ohranili starejši tipi stabilizacij (Triglav Čekada et al., 2022).

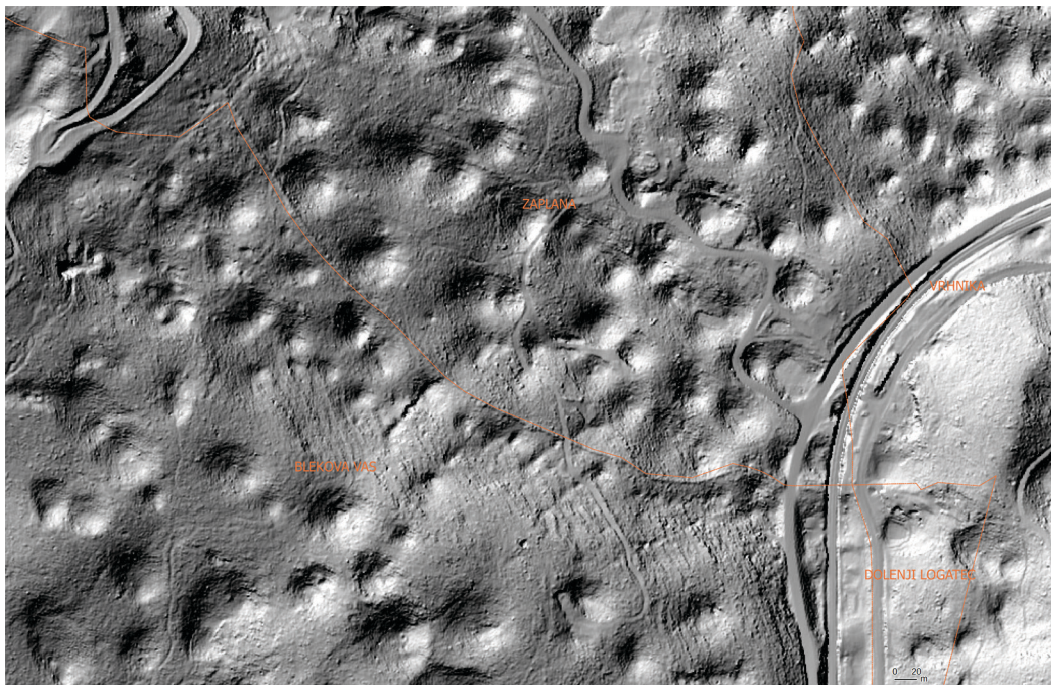
Še nekaj besed o tem, kako najlažje spodaj napisano preveriti. Arheološka najdišča in najbolj verjetni generalizirani poteki rimskih cest ter vodovodov so podrobno popisani in izrisani na kartah že v knjigi *Arheološka najdišča Slovenije* (Bolta, 1975). Veliko jih najdemo tudi na interaktivni karti *Registra kulturne dediščine* (RKD, 2022), v katerem je kot registrirana dediščina prikazano in na kratko opisano že marsikatero najdišče iz navedene knjige. Tu velikokrat naletimo še na druge vire, ki so prispevali k vpisu posameznega arheološkega najdišča v RKD. Interaktivna karta RKD nam omogoča še hkratni pregled slojev register nepremične kulturne dediščine in prostorske enote GURS, s katerim si prikazemo meje katastrskih občin. Obenem si po potrebi podlagamo sloje, ki segajo od franciscejskega katastra, preko kart III. vojaške topografske izmere Avstro-Ogrske (1880–1885), IV. vojaške topografske izmere Avstro-Ogrske (1910–1915), topo GURS (od DPK1000 do TTN5) pa vse do najnovejšega lidarskega digitalnega modela površja SVF (sloj lidarskega digitalnega modela reliefa, v katerega so vključene tudi stavbe). Ponekod po Sloveniji sicer v interaktivni karti RKD-delčki franciscejskega katastra manjkajo,

takrat si lahko pomagamo s starimi kartami na interaktivnem portalu Arcanum Maps, nekdanji Mapire (Arcanum Maps, 2022).

2 RIMSKI ZAPORNI ZID – CLAUSTRA ALPINUM IULIARUM

Prvi, najlepši primer meje katastrske občine, ki poteka po rimskih ostankih in ga takoj vidimo tudi na državnih lidarski podobi analitičnega senčenja, je del alpskega zapornega zidu (v rimskem času imenovan Claustra Alpinum Iuliarum), ki teče med hriboma Cesarski vrh in Strmica pri Vrhniki. Rimski zaporni zid tod predstavlja večji del meje med katastrskima občinama Blekova vas (številka katastrske občine 2016) in Zaplana (2000) v dolžini približno 1,5 kilometra (slika 1). Širše območje okrog ostankov zapornega zidu je vpisano v register kulturne dediščine, kjer ga najdemo pod evidenčno številko dediščine (EŠD) 9744 in imenom Zaporni zid na Smrekovcu.

Ker je bil rimski zaporni zid nekje v 5. stoletju našega štetja dokončno opuščen (Breznik, 2016), je od njega na terenu ostal večinoma le slabo določljiv, približno 3 metre širok in do 1,5 metra visok nasip, ki je danes preraščen z gozdom. Zato priporočam, da se pred terenskim ogledom na podlagi lidarskih podatkov dobro prepričate, kod poteka, da se vaš izlet ne bo sprevrgel v razočaranje (slika 2). Ostanke rimskega zapornega zidu, ki zaznamuje tudi mejo katastrskih občin, najhitreje najdemo na vrhu sedla med Vrhniko in Logatcem, kakšnih sto metrov naprej od cestnega odcepa proti Zaplani z regionalne ceste Vrhnika–Logatec. Breznik (2016) omenja, da se tod skrivajo celo kakšen meter visoki ostanke obrambnega stolpa v zapornem zidu.

Slika 1: Rimski zaporni zid na meji med katastrskima občinama Blekova vas in Zaplana na lidarski podobi analitičnega senčenja z dodanimi mejami katastrskih občin (vira podlag: GURS in MOP).

Slika 2: Del rimskega zapornega zidu pod Ljubljanskim vrhom nad Verdom (foto: M. Triglav Čekada, 2021).

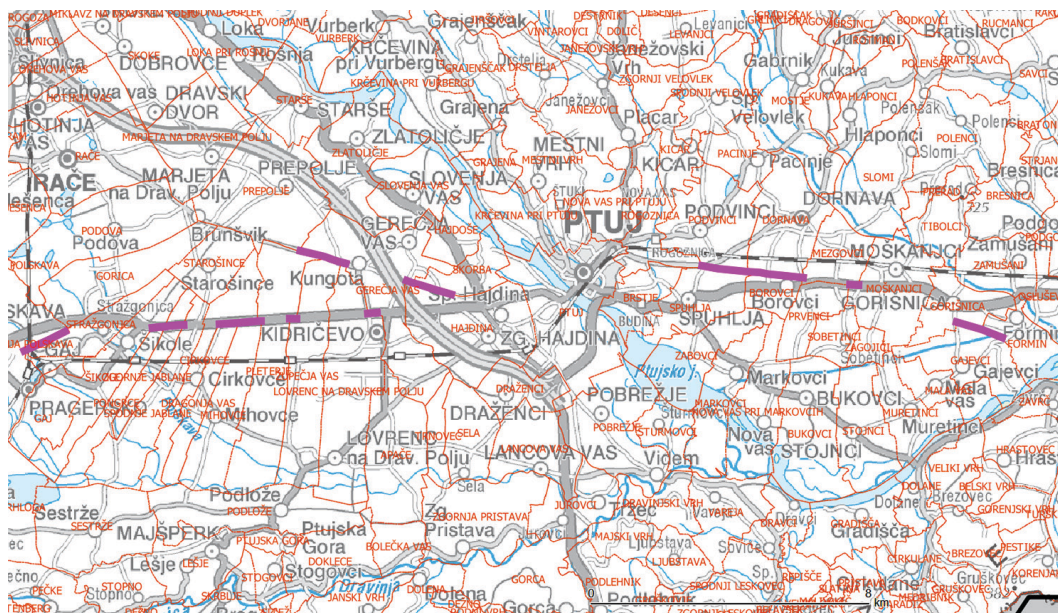
3 RIMSKE CESTE V OKOLICI PTUJA, ORMOŽA IN OPLOTNICE

Kljub propadu rimskega imperija so domačini povsod po območju današnje Slovenije uporabljali dobro utrjene rimske ceste še dolgo v srednji vek. Kosi (1998, 10–11) govori o kontinuiteti rimskega cestnega omrežja, ko so se rimske ceste pretvorile v najrazličnejše poljske kolovoze ali novejšje ceste, ki so se nekatere ohranile na trasah rimskih cest vse do danes.

V okolici Ptuja lahko najdemo kar nekaj katastrskih občin, katerih meje deloma potekajo po nekdanjih trasah rimskih cest (slika 3), saj so se v Poetoviu stikale glavne prometnice rimskega časa. Rimljani so ravnico pod današnjim grajskim gričem Ptuja zasedli okrog leta 15 pred našim štetjem. Poetovia dobi konec 1. ali začetek 2. stoletja našega štetja mestne pravice, propade pa v prvi polovici 5. stoletja (Brenzlik, 2016, 114–115).

Morebitno povezavo med mejami katastrskih občin in ostanki rimskih cest na območju Ptuja prvi omeni Pahič (1975). Izpostavi tedanje kolovoze na nasipih, ki so prekrili nekdanjo rimsko cesto Poetovio–Savaria vzhodno od Ptuja, med Rogoznico in Moškanjci, in so bili hkrati meja katastrskih občin. Kot zapiše Pahič: »Že to pove, da je nekdanja rimska cesta v času zemljiške razdelitve še imela svoj pomen in se je tako kot mejna črta zapisala v zgodovino.« Tod v večinoma ravni smeri poteka del današnje lokalne asfaltirane ceste med Rogoznico in Dornavo, ki je usmerjen skoraj naravnost proti vzhodu (slika 4a). Ko

glavna cesta zavije na sever, se osnovna smer rimske ceste proti vzhodu nadaljuje po poljskih kolovozih nad vasjo Borovci proti vasi Strelci (slika 4b), tu pa gre rimska trasa ponovno pod asfaltirano cesto do Moškanjcev. Naše neizkušeno oko žal ne opazi nobene razlike med kolovozi, ki potekajo po rimskih trasah, in drugimi kolovozi na tem območju.

Slika 3: Deli tras rimskih cest in vodovoda (vijoličaste črte) v okolici Ptuja, ki so hkrati meje katastrskih občin (Pahič, 1975; vira podlag: RKD in GURS).

a

b

Slika 4: Cesta Rogoznica–Dornava (a) in kolovoz nad Borovci (b), ki potekata po nekdanji trasi rimske ceste (foto: M. Triglav Čekada, 2022).

Povezavo med trasami nekdanjih rimskih cest in mejami katastrskih občin so naši arheologi najverjetneje opazili takoj po drugi svetovni vojni, ko so se odločili, da bodo pričeli trasam rimskih cest slediti po posameznih parcelah in jih vrisovati v katastrske načrte (Pahič, 1975, 66).

V registru kulturne dediščine v okolici Ptuja najdemo, poleg tras rimskih cest, ki jih omenja že Pahič (1975), še nekdanji rimski vodovod med Ptujem in Framom, ki deloma sledi današnji lokalni cesti Spo-

dnja Hajdina–Brunšvik in katerega generaliziran potek je prikazan že v Bolta (1975). Tudi ta vodovod lahko povežemo z mejami katastrskih občin. Skupno lahko takole na hitro v okolici Ptuja 8,5 kilometra katastrskih meja povežemo z nekdanjimi rimskimi cestami, 2,8 kilometra pa z nekdanjim rimskim vodovodom (imena mejnih katastrskih občin so v preglednici 1). Na karti prve vojaške topografske izmere (Arcanum Maps, 2022) so trase teh cest že konec 18. stoletja opredeljene kot kolovozi.

Preglednica 1: Rimske ceste in vodovodi v okolici Ptuja, Ormoža in Oplotnice na mejah katastrskih občin

Rimska cesta ali vodovod (evidenčna številka dediščine)	Meja katastrskih občin (št. k. o.)
Cesta Celeia–Poetovio med Pragerskim in Kidričevim (EŠD 6886, 6511)	Spodnja Polskava (748)–Gaj (2661), Spodnja Polskava (748)–Stražgonjca (749), Pongrce (434)–Šikole (435), Pongrce (434)–Zgornje Jablane (434), Dragonja vas (429)–Cirkovce (430), Mihovce (428)–Cirkovce (430), Mihovce (428)–Pleterje (427), Pleterje (427)–Župečja vas (426), Lovrenc na Dravskem polju (425)–Gerečja vas (394)
Cesta Poetovio–Savaria med Rogoznico in Moškanjci (EŠD 6512, 29598, 28563, 29701)	Podvinci (385)–Spuhlja (402), Dornava (384)–Spuhlja (402), Dornava (384)–Borovci (403), Mezgovci (383)–Moškanjci (407)
Cesta Poetovio–Mursa pod Gorišnico (EŠD 6513)	Gorišnica (408)–Gajevci (411), Formin (410)–Gajevci (411)
Rimski vodovod Ptuj–Fram (EŠD 6509)	Pleterje (427)–Gerečja vas (394), Župečja vas (426)–Gerečja vas (394), Lovrenc na Dravskem polju (425)–Gerečja vas (394), Hajdina (397)–Gerečja vas (394), Hajdina (397)–Skorba (396)
Cesta Poetovio–Carnuntum pri Ormožu (EŠD 29700, 10667)	Ormož (332)–Hardek (318), Pavlovci (317)–Pušenci (333)
Cesta Celeia–Poetovio (Markečica) pri Oplotnici (EŠD 6877)	Oplotnica (763)–Zlogona gora (759)

Če v registru kulturne dediščine sledimo rimski cesti Celeia–Poetovio naprej od današnjega Pragerskega proti Slovenskim Konjicam (EŠD 15301, 6891, 6876, 6887), pa tod nekdanje rimske ceste ne moremo več nikjer povezati z mejami katastrskih občin. Na vzporedni rimski cesti, ki gre mimo današnje Oplotnice, v registru kulturne dediščine enako poimenovani Celeia–Poetovio, najdemo le manjši košček skupne meje med katastrskima občinama, v dolžini manj kot sto metrov, kjer je danes videti le kolovoz (preglednica 1).

Na trasi rimske ceste od Ormoža naprej proti Središču ob Dravi najdemo še dva koščka, enaka mejam katastrskih občin: prvega dolžine 400 metrov pod današnjo cesto Ormož–Miklavž pri Ormožu in drugega dolžine 100 metrov na njivah. Oba lahko povežemo z rimsko cesto Poetovio–Carnuntum (preglednica 1).

4 OSTALE RIMSKE CESTE

V mestu Ljubljana oziroma nekdanji Emoni žal lahko identificiramo le nekaj odsekov mej katastrskih občin, ki bi jih lahko povezali z lego nekdanjih vpadnic v Emono (Korošec, 1991; Bolta, 1975). Tako ne zasledimo daljših odsekov mej na nekdanji rimski cesti Emona–Celeia, to je današnji Slovenski cesti, ki se nadaljuje v Dunajsko cesto. Daljša odseka najdemo le na nekdanji rimski cesti Emona–Aquilaia, to je današnji Tržaški cesti, kjer najdemo 1280 metrov dolg odsek med katastrskima občinama Dobrova (1994) in Podsmeka (1995), ter na rimski cesti Emona–Siscia, tj. današnji Dolenjski cesti, kjer najdemo

700 metrov dolg odsek med katastrskima občinama Karlovsško predmestje (1695) in Rudnik (1696). Še danes zelo markanten južni rimski zid Emone na Mirju, ki ga je nazadnje urejal Plečnik, pa ne poteka po meji katastrskih občin.

Vas Drnovo pri Krškem je bila v rimskem času od leta 35 pred našim štetjem naprej pomembno pristaniško in prometno križišče in mesto z imenom Neviodunum (Petru, 1977; Bolta, 1975). Po zatonu rimskega cesarstva se kraj ni razvil v večje mestno središče, kot so se na primer Ptuj, Celje in Ljubljana. Na širšem območju okoli vasi Drnovo se je kljub uporabi rimskih ostankov za gradbeni material dokumentirano ohranilo v naravi nekaj rimskih milnikov vse do 17. ali celo 18. stoletja (Rihter, 2017). V registru kulturne dediščine zasledimo rimsko cesto Neviodunum–Siscia pod EŠD 11069, kako teče po nasipu od današnje vasi Drnovo, čez vasi Mrtvice, Vihre, Skopice do Krške vasi (slika 5). Tod zasledimo tudi dvoje mej katastrskih občin, ki potekajo po tej trasi: 640 metrov dolg odsek med katastrskima občinama Drnovo (1320) in Veliki podlog (1329) ter 910 metrov dolg odsek med katastrskima občinama Drnovo (1320) in Krška vas (1301). Krajši odsek, v dolžini le 212 metrov, sledi še cerkljanski cesti (Drnovo–Čresnice–Cerklje) oziroma trasi nekdanjega rimskega vodovoda (EŠD 11068), ki je napajal mesto Neviodunum. Žal ceste proti Emoni ne moremo tako enostavno umestiti v prostor (Petru, 1977; Bolta, 1975), zato analize v tem primeru ne moremo narediti.

Slika 5: Deli tras rimskih cest in vodovoda (vijoličaste črte) v okolici Drnovega pri Krškem, ki so hkrati meje katastrskih občin (vira podlag: RKD in GURS).

Kot smo videli zgoraj, pri omembi rimske ceste iz Nevioduna v Emono, po vseh trasah rimskih cest niso speljali novejših kolovozov, ki bi se pozneje preoblikovali v pomembne, še danes uporabne ceste, zato moramo biti pri povezovanju pazljivi. Ustavimo se še pri enem takem primeru, to je vsem dobro poznani trasi ceste Trst–Reka čez Matarsko podolje oziroma rimski cesti Aquileia–Tharsatica. Rimska cesta naj bi tekla po najnižjem delu Matarskega podolja, to je pod današnjo regionalno cesto Hrpelje–Starod.

Današnja trasa ceste je iz Napoleonovih časov (Hrobat, 2003), zato nekaj delov mej katastrskih občin poteka po njej. Vzporedno po dnu doline ne teče nobena meja katastrskih občin, zato tod rimske ceste nikakor ne moremo povezati z mejami katastrskih občin.

5 UTRJENE VIŠINSKE POSTOJANKE OZIROMA GRADIŠČA

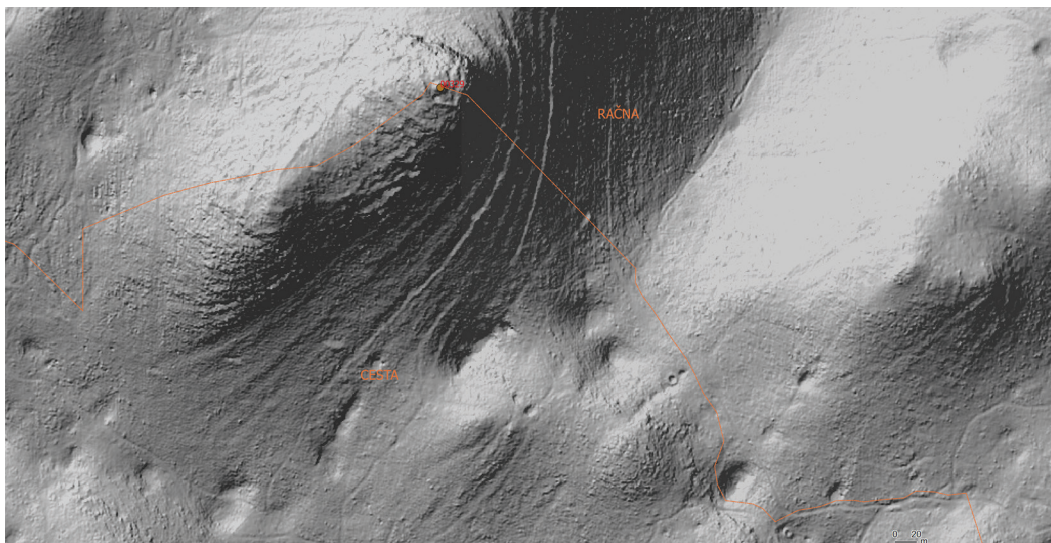
Višinske postojanke ali gradišča so ostanki poselitve iz predrimskega obdobja, ki so v rimskem času večinoma izgubile pomen in poseljenost. Proti koncu rimskega obdobja, ko rimska država ni bila več sposobna zagotavljati varnosti na svojih mejah in so zato pričeli obsežna dela pri izgradnji prej omenjenega rimskega zapornega zidu, so marsikatero opuščeno gradišče ponovno utrdili in naselili kot vojaško postojanko (Slapšak, 1999; Truhlar, 1986). Zato veliko gradišč lahko obravnavamo tudi kot rimskodobne ostaline. Marsikatero gradišče je po zatonu rimske dobe ohranilo kontinuiteto poselitve še v srednji vek. Kasneje so bile lokacije gradišč na vrhu hribov prikladne tudi kot enostavni zidani orientirji, na katerih so se določale meje posesti.

Naštejmo samo nekaj zanimivih primerov gradišč, kjer se stikajo meje katastrskih občin in so na njih postavljena tudi različna trigonometrična znamenja, večina starejših oblik izvedbe:

- Donačka gora, meja katastrskih občin Donačka gora (1175) in Kupčinja vrh (503), trigonometrična točka I. reda številka 214: arheološko najdišče Dvor na južnem pobočju Donačke gore je omenjeno že v Truhlar (1986) in Bolta (1975), ima EŠD 30583 in predstavlja kontinuiteto poselitve od predzgodovinskega gradišča, prek rimske dobe do srednjega veka.
- Limberk, meja katastrskih občin Račna (1794) in Cesta (1796), trigonometrična točka II. reda št. 329 z letnico postavitve 1903 je postavljena na ostanke stolpa (Triglav Čekada in Jenko, 2020): poznoantično višinsko pribežališče iz pozne rimske dobe z EŠD 11897. Kot višinska postojanka je Limberk omenjen že v Truhlar (1986) in Bolta (1975). Slednji pove še, da so tod našli kovanec rimskega cesarja Aleksandra Severa, ki je vladal del 3. stoletja našega štetja. Na lidarski podobi analitičnega senčenja lepo vidimo ostanke obzidij gradišča na samem vrhu Limberka (slika 6). V notranjem delu gradišča, kjer se nahaja trigonometrična točka, vidimo še dobro ohranjene ostanke vogala zidu (slika 7).
- Sv. Lovrenc na Hrušici, tromeja katastrskih občin Kačja vas (2471), Bukovje (2474), Studeno (2473), trigonometrična točka II. reda št. 335 s starejšim tipom stabilizacije (Triglav Čekada et al., 2022): arheološko območje Baba iz rimske dobe EŠD 4772, kjer se nahaja antična postojanka z obrambnim nasipom. Znotraj arheološkega območja je cerkev sv. Lovrenca.
- Stari Grad nad Planino, meja katastrskih občin Gorenja Planina (2470) in Unec (1660), trigonometrična točka IV. reda št. 25, trigonometrični okraj Postojna (Triglav Čekada et al., 2022, sl. 7b): kot prazgodovinsko in rimsko gradišče je omenjeno že v Truhlar (1986) in Bolta (1975). V registru kulturne dediščine poleg tega pod EŠD 4777 piše še, da je to gradišče imelo kontinuiteto še v zgodnji srednji vek.
- Križen drev, tromeja katastrskih občin Rodik (2554), Podgrad pri Vremah (2462) in Artviže (2562), katastrski mejnik iz leta 1819 ter 35 metrov stran trigonometrična točka IV. reda št. 191, trigonometrični okraj Sežana (Triglav Čekada, Rože in Škafar, 2022, sl. 4a): utrjena postojanka iz rimske dobe in srednjega veka EŠD 17290, po izročilu postaja ob stari slemenski poti iz Rodika v Artviže (Hrobat, 2003).

- Mali Kras, meja katastrskih občin in hkrati državna meja, na kateri se nahaja starejši tip stabilizacije trigonometrične točke III. reda št. 241 v trigonometričnem okraju Sežana (Triglav Čekada et al., 2022, sl. 7a) je na ostankih prazgodovinskega gradišča z EŠD 9164, ki naj bi bilo zapuščeno v času Rimljanov (Bolta, 1975; Vinazza, 2021).

Če bi se lotili sistematičnega pregleda, bi jih vsekakor lahko našteali še več. Vendar že na podlagi teh nekaj primerov lahko trdimo, da stara katastrska in hkrati trigonometrična znamenja, ki so postavljena tod, pričajo, kako arheološka dediščina dvesto do sto let nazaj ni pomenila nikakršne omejitve pri umeščanju geodetskih znamenj v prostor.

Slika 6: Potek meje katastrskih občin čez gradišče Limberk na podobi lidarskega analitičnega senčenja (vira podlag: GURS in MOP).

Slika 7: Ruševine gradišča Limberk s trigonometričnim znamenjem II. reda številka 329 (foto: M. Triglav Čekada, 2020).

6 SKLEP

Velikokrat pri podrobnem proučevanju umeščanja katastrskih mej ali geodetskih točk v prostor najdemo zanimive povezave z drugimi strokami. Kot smo pokazali na teh nekaj primerih, lahko meje katastrskih občin in posledično ponekod tudi lokacije trigonometričnih znamenj občasno prostorsko povežemo s predhodno obstoječimi arheološkimi ostalinami iz rimske ali celo starejše dobe. Zavedati se moramo, da je lokalno prebivalstvo arheološke ostaline poznalo, saj so jih uporabljali kot že obstoječe kolovoze ali kot mesta, na katerih je bil že obdelani gradbeni material takoj na voljo za ponovno uporabo. Gradišča so imela še to prednost, da so stala na vrhovih hribov in so zato nekdanjim zemljemercem služila kot enostavni orientirji v prostoru za določanje mej posesti oziroma kasneje kot mesta, s katerih se je dalo enostavno meriti. Zaradi dobre obrambne vloge na vrhovih hribov najdemo poleg rimskih ostalin še kasnejše ostanke, od srednjeveških utrdb do ostankov utrdb iz obdobja napoleonskih vojn, ki jih prav tako lahko povežemo z lokacijami trigonometričnih točk in mej katastrskih občin. Takšne povezave lahko ne nazadnje prispevajo k promociji geodezije tudi med širšo javnostjo.

Literatura in viri:

- Arcanum Maps (2022). Arcanum Maps. Arcanum Adatbázis, Kft., <https://maps.arcanum.com/en/>, pridobljeno 10. 10. 2022.
- Bolta, L. (ur.) (1975). Arheološka najdišča Slovenije. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Breznik, A. (2016). Po poteh skozi čas: Vodnik po arheoloških parkih Slovenije. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Hrobat, K. (2003). Šembilja na rimskih cestah: O ustnem izročilu in arheoloških raziskavah. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo.
- Korošec, B. (1978). Naš prostor v času in projekciji: Oris razvoja zemljemerstva, kartografije in prostorskega urejanja na osrednjem Slovenskem. Ljubljana: Geodetski zavod SR Slovenije.
- Korošec, B. (1991). Ljubljana skozi stoletja: Mesto na načrtih, projektih in v stvarnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Kosi, M. (1998). Potujoči srednji vek: Cesta, popotnik in promet na Slovenskem med antiko in 16. stoletjem. Ljubljana: Založba ZRC.
- Lisec, A., Ferlan, M. (2017). 200 let od začetka parcelno orientiranega katastra na Slovenskem. Geodetski vestnik, 61 (1), 76–90.
- Mlakar, G. (1996). Meje – posestne in državne. Ljubljana: Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FGG.
- Pahič, S. (1975). Raznoteri obrabi rimske ceste v Panonijo čez Ptuj. Ptujski zbornik, 4, 63–94.
- Petru, P. (1977). Neviudunum – Drnovo pri Krškem. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Zbirka vodnikov. Maribor: Obzorja.
- Rihter, J. (2017). Območje jugovzhodne nevioudunske vpadnice in ljudskem izročilu. *Studia mythologica Slavica*, 20, 55–81. DOI: <https://doi.org/10.3986/sms.v20i0.6640>
- RKD (2022). Register kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo, <https://www.gov.si/teme/register-kulturne-dediscine/>, pridobljeno 10. 8. 2022.
- Slak, J., Triglav, J., Koračin, K., Ravnihar, F. (2020). Slovenska zemlja na katastrskih načrtih. Ljubljana: Geodetska uprava Republike Slovenije.
- Slapšak, B. (1999). Slovenski Kras v poznejši prazgodovini in v rimski dobi. V A. Kranjc (ur.), *Kras: Pokrajina – življenje – ljudje*. Ljubljana: Založba ZRC, 145–163.
- Triglav Čekada, M., Jenko, M. (2020). Načini stabilizacije trigonometričnih točk skozi čas v Sloveniji. *Geodetski vestnik*, 64 (4), 469–488. DOI: <https://doi.org/10.15292/geodetski-vestnik.2020.04.469-488>
- Triglav Čekada, M., Lojč, I., Škafar, R., Stopar, B. (2022). Značilnosti stabilizacij trigonometričnih točk na Primorskem. *Geodetski vestnik*, 66 (2), 189–219. DOI: <https://doi.org/10.15292/geodetski-vestnik.2022.02.189-219>
- Triglav Čekada, M., Rože, A., Škafar, R. (2022). Mejna znamenja katastrskih občin na Krasu, Matarskem podolju in v Brkinih: Med dejstvi in mitologijo. *Geodetski vestnik*, 66 (3), 367–386. DOI: <https://doi.org/10.15292/geodetski-vestnik.2022.03.367-386>
- Truhlar, F. (1986). Rimske utrjene postojanke v Sloveniji. *Arheološki vestnik*, 37, 297–306.
- Vinazza, M. (2021). Naselbinska keramika starejše železne dobe na Krasu. *Arheološki vestnik*, 72, 419–452. DOI: <https://doi.org/10.3986/AV.72.14>

doc. dr. Mihela Triglav Čekada, univ. dipl. inž. geod.

*Geodetski inštitut Slovenije in Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo,
Jamova cesta 2, SI-1000 Ljubljana
e-naslov: mihaela.triglav@gis.si*